

Til lovforslag nr. L 124

Folketinget 2010-11

OMTRYK
Præcisering af ÆF nr. 2.

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 17. marts 2011

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven

(Udvidet adgang til at anvende anonyme vidner)

[af justitsministeren (Lars Barfoed)]

1. Ændringsforslag

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 27. januar 2011 og var til 1. behandling den 4. februar 2011. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 22. december 2010 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 162. Den 26. januar 2011, den 3. februar 2011 og den 28. februar 2011 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 6 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

1 af udvalgets spørgsmål og justitsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (S, SF, RV, EL og LA) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget anerkender, at udviklingen i en tiltagende organiseret kriminalitet betyder, at nogle vidner ikke kan stå frem uden alvorlige repressalier, og at det derfor kan være nødvendigt at beskytte disse via muligheden for at afgive anonyme vidneudsagn.

S og SF kan støtte forslaget, men mener, at man af retssikkerhedsmæssige årsager bør være tilbageholdende med brugen af anonyme vidner. Det er derfor tilfredsstillende, at justitsministeren i et svar til Retsudvalget angiver, at anvendelsen kun forventes at ske i meget få sager årligt.

S og SF noterer sig, at holdningen til brugen af anonyme vidner i høringssvarene er delte i forhold til lovforslaget, og at særlig gruppen af advokater er kritiske over for forslaget. S og SF er opmærksom på, at anonyme vidner ikke skal anvendes, hvor det er af betydning for tiltaltes forsvar, og at retssikkerheden derfor burde være tilgodeset. På baggrund af høringssvarene finder S og SF dog, at der bør afgives en årlig beretning om brugen til Retsudvalget, ligesom der bør laves en grundig evaluering af lovforslaget efter 3 år, således at Retsudvalget kan tage stilling til lovforslagets virkning og eventuelle retssikkerhedsmæssige konsekvenser. Der stilles derfor ændringsforslag herom.

Et *mindretal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (S, RV, EL og LA):

Til § 1

1) Efter nr. 9 indsættes som nyt nummer:

»01. Efter § 856 indsættes som ny paragraf:

»§ 856 a. Justitsministeren afgiver årligt til Folketinget en beretning om brugen af anonyme vidner.««

[Årlig beretning til Folketinget om brugen af anonyme vidner samt indsættelse af en bestemmelse vedrørende revision af reglerne om anonyme vidner]

Ny paragraf

2) Efter § 2 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

Justitsministeren fremsætter i folketingsåret 2015-16 forslag om revision af retsplejelovens § 856, stk. 3 og 4, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 4«

[Årlig beretning til Folketinget om brugen af anonyme vidner samt indsættelse af en bestemmelse vedrørende revision af reglerne om anonyme vidner]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1 og 2

Ændringsforslagene vil medføre, at justitsministeren skal afgive en årlig beretning til Folketinget om brugen af anonyme vidner. Det forudsættes, at beretningen både vedrører brugen af anonyme vidner generelt og brugen af anonyme vidner i forhold til den udvidelse, som følger af lovforslaget.

Med ændringsforslagene foreslås der endvidere indsat en revisionsbestemmelse i loven, der indebærer, at justitsministeren, 3 år efter at loven er trådt i kraft, dvs. i folketingsåret 2015-16, skal fremsætte forslag om revision af loven for Folketinget. Det forudsættes i den forbindelse, at justitsministeren inddrager en bredere kreds af interessenter, herunder dommere og advokater.

Kim Andersen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V) Karsten Nonbo (V) Peter Skaarup (DF) fmd. Marlene Harpsøe (DF)

Pia Adelsteen (DF) Tom Behnke (KF) Vivi Kier (KF) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Karen Hækkerup (S) Maja Panduro (S)

Mogens Jensen (S) Julie Skovsby (S) Anne Baastrup (SF) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) nfmd. Manu Sareen (RV)

Line Barfod (EL)

Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Kristendemokraterne (KD)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Siumut (SIU)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Tjóðveldi (T)	1
Radikale Venstre (RV)	9	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

Bilag 1

Oversigt over bilag vedrørende L 124

Bilagsnr. Titel

- 1 Høringssvar og høringsnotat, fra justitsministeren
- 2 Supplerende høringssvar, fra justitsministeren
- 3 Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 4 Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 5 Supplerende høringssvar, fra justitsministeren
- 6 1. udkast til betænkning
- 7 2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 124

Spm.nr. Titel

- 1 Spm. om kommentar til høringssvaret fra Amnesty International, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 2 Spm. om, hvilke planer ministeren har for at sikre, at landets retsbygninger er indrettet på en måde, der sikrer, at retterne kan benytte sig af anonymitet for vidner i de sager, hvor det skønnes nødvendigt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 3 Spm., om ministeren mener, det er en mulighed at benytte video-transmission i de bygninger, som i dag af bygningsmæssige årsager ikke egner sig til sager, hvor vidnet skal anonymiseres, og hvor vidnet i stedet kan afgive forklaring fra et andet sted end i rettens bygninger, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm. om bistand til et ændringsforslag, der indebærer, at der afgives en årlig beretning om brugen af anonyme vidner generelt og i forhold til udvidelsen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm. om, hvor stort et antal sager med brug af anonyme vidner udvidelsen forventes at medføre årligt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om kommentar til høringssvar fra Vestre Landsret, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

Bilag 2**1 af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes svar herpå**

Spørgsmålet og justitsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra DF.

Spørgsmål 2:

Den Danske Dommerforening peger i deres høringssvar på, at der ved flere retter ikke kan forventes fuldstændig anonymitet pga. retternes bygningsmæssige forhold. Hvilke planer har ministeren for at sikre, at landets retsbygninger er indrettet på en måde, der sikrer, at retterne kan benytte sig af anonymitet for vidner i de sager, hvor det skønnes nødvendigt?

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Domstolsstyrelsen, hvortil der henvises:

»Det fremgår af den Danske Dommerforenings høringssvar, at det ved de to landsretter og Københavns Byret på grund af de bygningsmæssige forhold ikke med sikkerhed kan forventes, at fuldstændig anonymitet vil kunne gennemføres.

Domstolsstyrelsen skal hertil bemærke, at styrelsen er enig med Dommerforeningen i, at ikke alle retssale ved de nævnte embeder er egnet til behandling af sager, hvori der skal gennemføres afhøring af anonyme vidner.

Præsidenten for Københavns Byret har over for Domstolsstyrelsen oplyst, at retten råder over flere retssale, hvortil vidner kan føres, uden at vidnernes identitet afsløres. Retten har dermed mulighed for fysisk at sikre beskyttelsen af anonyme vidners identitet i forbindelse med rettens behandling af sagen.

Præsidenten for Østre Landsret har oplyst, at det er rigtigt, at det ikke i alle landsrettens retssale er muligt at beskytte anonyme vidners identitet fuldt ud. Præsidenten har dog samtidig oplyst, at retten i de konkrete sager, hvor der skal føres anonyme vidner, vil sørge for at gennemføre afhøring af anonyme vidner i retssale, hvor dele af bygningens offentligt tilgængelige arealer midlertidigt kan afspærres, og hvor vidnerne eventuelt kan opholde sig i baglokaler til retssalen og føres ind via dommernes indgang til retssalen. Retten har dermed konkret – og uanset rettens generelle bygningsmæssige forhold – mulighed for fysisk at sikre beskyttelsen af anonyme vidners identitet i forbindelse med rettens behandling af sagen.

Præsidenten for Vestre Landsret har oplyst, at tilsvarende forhold gør sig gældende i Vestre Landsret. Retten har endvidere oplyst, at landsretten vil søge at gennemføre afhøringer af anonyme vidner i retssale, hvortil vidnerne eventuelt kan vente i og føres ind fra konkret afspærrede områder af retsbygningen. Retten har dermed konkret – og uanset rettens generelle bygningsmæssige forhold – mulighed for fysisk at sikre beskyttelsen af anonyme vidners identitet i forbindelse med transport i retsbygningen til og fra rettens behandling af sagen, idet det vil være muligt konkret at finde løsninger, der kan sikre, at vidnet kan føres til og fra retssalen uden i retsbygningen at komme i kontakt med uvedkommende. Præsidenten har i øvrigt henvist til sine bemærkninger om de øvrige forhold, der kan have betydning for mulighederne for at sikre beskyttelsen af anonyme vidners identitet, jf. landsrettens høringssvar over lovforslaget.

Domstolsstyrelsen kan om Vestre Landsret supplerende oplyse, at der som led i aftalen om finansloven for 2010 skal opføres en ny retsbygning til Vestre Landsret. I forbindelse med opførelsen af en ny retsbygning vil det naturligvis blive sikret, at det også fremadrettet vil være muligt at beskytte anonyme vidners identitet. I overensstemmelse med finanslovsaftalen forventes bygningen at stå færdig i 2013.

Domstolsstyrelsen kan i øvrigt mere generelt oplyse, at spørgsmålet om vidners sikkerhed mv. løbende inddrages ved ombygning og nybygning af retslokaler. Det bemærkes i øvrigt, at hvis retten i en konkret sag ikke har mulighed for at gennemføre vidneafhøringen i en retssal, hvor det anonyme vidnes identitet kan beskyttes, så vil retten efter aftale have mulighed for at benytte retssale hos andre embeder.

Domstolsstyrelsen vurderer i øvrigt, at det er muligt at benytte videotransmission til afhøring af anonyme vidner. Domstolsstyrelsen kan i den forbindelse oplyse, at retten kan bestemme, at et vidne skal afgive forklaring ved anvendelse af telekommunikation med billede, hvis det findes hensigtsmæssigt og forsvarligt, jf. retsplejelovens § 174, stk. 2. I særlige tilfælde kan afgivelse af vidneforklaring også ske ved anvendelse af telekommunikation uden billede, jf. § 174, stk. 3. På nuværende tidspunkt er der kun et meget begrænset antal retter, der råder over det nødvendige udstyr til at kunne anvende videotransmission. Domstolsstyrelsen forventer dog at kunne implementere videoudstyr i alle retskredse, når de bevillingsmæssige spørgsmål er afklaret.«